

Obrazložitev Akta o metodologiji za določitev regulativnega okvira in metodologiji za obračunavanje omrežnine za elektrooperaterje

Agencija za energijo (v nadaljevanju: agencija) je na podlagi drugega odstavka 116. člena in četrtega odstavka 132. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 17/14, v nadaljevanju: EZ-1) zadolžena za izdajo Akta o metodologiji za določitev regulativnega okvira in metodologiji za obračunavanje omrežnine za elektrooperaterje (v nadaljevanju: akt).

Akt sestavljajo štiri smiselno zaokrožena poglavja, v katerih so zajete splošne določbe, metodologija za določitev regulativnega okvira, metodologija za obračunavanje omrežnine ter prehodne in končne določbe. Sestavni del akta so tudi priloge, ki določajo faktor individualne učinkovitosti, tehtani povprečni strošek kapitala za izračun reguliranega donosa na sredstva, obrestno mero za obrestovanje presežka ali primanjkljaja omrežnine, minimalne standarde kakovost oskrbe in raven opazovanja posameznih parametrov kakovosti oskrbe, ocenjevanje pilotnih projektov na področju spodbud za uvajanje pametnih omrežij in pojasnilo izračuna zameje cene za sistemske števec za gospodinjski in ostali odjem na NN brez merjenja moči.

Z aktom se določa metodologija za določitev regulativnega okvira elektrooperaterjev, ki temelji na metodi reguliranega letnega prihodka in reguliranih omrežnin. Omenjena metoda zagotavlja operaterjem pokritje vseh letnih upravičenih stroškov, vključno z reguliranim donosom. Prav tako se z aktom določa metodologija za obračunavanje omrežnine za prenosni sistem in distribucijski sistem električne energije, čezmerno prevzeto jalovo energijo, druge storitve in za priključno moč.

Osnutek akta je agencija posredovala v javno obravnavo 10. junija 2015 in je bila zaključena 11. julija 2015. V obdobju javne obravnave je agencija predstavila osnutek akta elektrooperaterjema, distribucijskim podjetjem ter v sodelovanju z izvajalci študije »Primerjalna analiza učinkovitosti dejavnosti distribucije električne energije v obdobju 2004 – 2013« organizirala predstavitev rezultatov študije. Na pobudo zainteresiranih strani je agencija izvedla še sestanke s predstavniki HSE, SENG, SODO in ELES.

V predvidenem roku so pripombe posredovali naslednji predlagatelji:

- ENOS, d.d. Jesenice
- Soške elektrarne Nova Gorica d.o.o.
- SIJ d.d. Ljubljana
- TALUM d.d. Kidričevo,
- METAL RAVNE, d.o.o. Ravne na Koroškem
- HSE d.o.o. Ljubljana
- ŠTORE STEEL d.o.o. Štore
- Univerza v Ljubljani, Fakulteta za elektrotehniko Ljubljana
- Gorenjske elektrarne d.o.o. Kranj

- SODO d.o.o.
- ELES, d.o.o. Ljubljana
- Elektro PRIMORSKA
- Elektro MARIBOR, d.d.
- Elektro Celje d.d., Elektro Gorenjska d.d., Elektro Ljubljana d.d., Elektro Maribor d.d., in Elektro Primorska d.d.
- Petrol Energetika d.o.o.
- ACRONI, d.o.o.

Po preteku roka za javno obravnavo je agencija prejela še pripombe:

- GEN-I, d.o.o.
- Elektro MARIBOR, d.d. – dopolnitev.

Glavne spremembe, ki so vključene v akt glede na veljavni akt, so:

1) določitev omrežnine:

- a) metodologija za določitev regulativnega okvira je strukturirana po elementih regulativnega okvira, zato sta kot posebni postavki upravičenih stroškov dodana kakovost oskrbe in spodbude;
- b) upoštevanje stroškov, odhodkov in prihodkov bo bruto pristopu, kar pomeni da se, zaradi preglednosti postavke ne saldirajo (npr. stroški in prihodki električne energije za izravnavo sistema, stroški, ki so posledica ukrepov za zagotovitev dejanske razpoložljivosti dodeljene zmogljivosti in prihodki iz upravljanja prezasedenosti za te namene in drugo);
- c) razdelitev nadzorovanih stroškov delovanja in vzdrževanja (v nadaljevanju: NSDV) systemskega operaterja na:
  - stroške vzdrževanja elektroenergetske infrastrukture in obratovanje prenosnega sistema, ki se spreminjajo v odvisnosti od spremembe dolžine vodov in števila postaj ter
  - stroške povezane z mednarodnim delovanjem, ki se v regulativnem obdobju ne spreminjajo;
- d) razdelitev NSDV distribucijskega operaterja na:
  - stroške vzdrževanja elektroenergetske infrastrukture in obratovanje distribucijskega sistema, ki se spreminjajo v odvisnosti od spremembe dolžine vodov in števila postaj ter
  - stroške povezane s storitvami za uporabnike, ki se v regulativnem obdobju spreminjajo glede na število končnih odjemalcev in proizvajalcev iz obnovljivih virov;
- e) stroški zavarovalnih premij so NSDV, medtem ko so stroški škod še vedno nenadzorovani stroški delovanja in vzdrževanja (v nadaljevanju: NNSDV), vendar je spremenjen način upoštevanja le teh stroškov;
- f) upoštevanje nadomestila systemskega operaterja za izvajanje regulativnih nalog agencije, stroškov električne energije za zasilno in nujno oskrbo ter neupravičen odjem ter stroškov in odhodkov, povezanih z novimi nalogami elektrooperaterja, ki jih mora elektrooperater izvajati na podlagi veljavne zakonodje, med NNSDV;
- g) določitev povprečnih stroškov delovanja in vzdrževanja za elektrooperaterja, povprečnih drugih prihodkov za elektrooperaterja ter povprečnega faktorja individualne učinkovitosti za distribucijskega operaterja na podlagi podatkov let $t-5$, $t-4$ in $t-3$ pred začetkom regulativnega obdobja, če ni določeno drugače;

- h) upoštevanje načrtovane inflacije pri načrtovanih postavk NNSDV in drugih prihodkov, če ni določeno drugače;
- i) določitev meril/razredov za individualno učinkovitosti distribucijskega operaterja;
- j) vključevanje naložb v izračun povprečne regulativne baze sredstev na podlagi ocene in presoje naložbenega načrta, ki ga je elektrooperater v letu odločanja o regulativnem okviru dolžan posredovati agenciji;
- k) upoštevanje stroškov sistemskih storitev in nadomestila za izvajanje regulativnih nalog v upravičenih stroških, ki se pokrivajo iz omrežnine za prenosni sistem;
- l) upoštevanje omrežnine za priključno moč kot vira za financiranje upravičenih stroškov elektrooperaterja v letu, ko je omrežnina pobrana;
- m) posodobitev modela reguliranja s kakovostjo oskrbe z upoštevanjem posodobljenih indeksov omrežnih in okoljskih parametrov v skladu z izsledki študije, ki obravnava metodologijo za izračun gostote strel na podlagi visokoresolucijske gostote kart ter izračunom gostote strel le v okviru koridorja nadzemnih vodov;
- n) posodobitev določitve sistemskih standardov neprekinjenosti napajanja na način, ki upošteva absolutni izračun parametrov neprekinjenosti napajanja po posameznih področjih distribucijskega sistema (urbano in ruralno področje);
- o) posodobitev kriterijev in sheme spodbud za investicijske projekte na področju pametnih omrežij;
- p) uvedba izvedbene spodbude za kvalificirane pilotne projekte na področju obračuna omrežnine na podlagi kritične konične tarife za spodbujanje izvajanja programov prilagajanja odjema in upravljanja s porabo električne energije s ciljem zmanjšanja ali preusmeritve porabe, ki prinašajo prihranek energije pri končni porabi ter z učinkovitejšo rabo omrežij in proizvodnih zmogljivosti povečujejo učinkovitost proizvodnje, prenosa in distribucije energije;
- q) vključitev stimulacije za pridobljena brezplačno prevzeta evropska sredstva in stimulacija na področju zagotavljanja sistemskih storitev, ki se upošteva pri ugotavljanju odstopanj od regulativnega okvira za posamezno leto regulativnega obdobja;
- r) sprememba pravil za ugotavljanje odstopanj od regulativnega okvira za NSDV, za prevrednotovalne poslovne odhodke v zvezi s terjatvami do kupce iz naslova omrežnine in za stroške škod;
- s) obrestovanje primanjkljaja in presežeka omrežnine po enaki obrestni meri, ki pa je nižja kot v regulativnem obdobju 2013-2015;
- t) določitev pravil za določitev najemnine in plačila za izvajanje nalog če distribucijski operater ni lastnik pomembnega ali nepomembnega dela distribucijskega sistema;
- u) določitev kriterijev za stroške delovanja in vzdrževanja ter amortizacije in reguliranega donosa na sredstva za prevzeto 110 kV omrežje pri sistemskem in distribucijskem operaterju;
- v) določitev načina določanja omrežnine za zaprte distribucijske sisteme.

2) obračun omrežnine:

- a) poenostavitev obračuna pri odjemalcu – izkazovanje skupne obračunane omrežnine na računu odjemalca. Akt predvideva sicer ločeno določitev in javno objavo tarif na spletnih straneh elektrooperaterja, medtem ko prikaz na računih omogoča sumarni vpogled v zaračunano omrežnino;
- b) eksplicitno izvzetje ČHE iz obveze za plačilo omrežnine na podlagi izsledkov analiz, ki izkazujejo, da je ČHE v črpalnem režimu nevtralni stroškovni element;
- c) ureditev skupne omrežnine za prenosni sistem, ki zajema stroške sistemskih storitev;
- d) ureditev obračunavanja prekomerno prevzete jalove energije.

